EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 20.10.2004
KOM(2004) 701 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO
NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

Terrorismin torjuntavalmius ja seurausten hallinta

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO ... 3

2. PELASTUSPALVELUJÄRJESTELMÄ ... 3

2.1. Yhteisön pelastuspalvelumekanismi ... 3

2.2. Valmiuksien parantaminen koulutuksen ja simulaatioharjoitusten avulla ... 4

2.3. Valmiuksien määrittäminen ja arvioiminen ... 5

3. TERVEYDEN SUOJELU ... 6

3.1. Haaste ... 6

3.2. Terveysturva-alan yhteistyö ... 6

3.3. Uhkien tiedostaminen ja johtamisjärjestelyt: tiedonvaihto-, neuvottelu- ja yhteistyömekanismi ... 7

3.4. Valvonta ja havaitseminen: kartoittamis-, havainto- ja tunnistusvalmiudet ... 7

3.5. Toiminta ja elpyminen: lääkevarastot, terveydenhuoltopalvelujen tietokanta ja järjestelmät lääkkeiden ja lääkintätarvikkeiden jakamiseksi ja asiantuntijoiden ja infrastruktuurin toimittamiseksi ... 8

3.6. Ehkäiseminen ja suojelu: aineiden liikkumisen kieltäminen ja bioturvallisuus ... 9

3.7. Valmiuksien ja reaktiokyvyn parantaminen ... 9

3.8. Kansainvälinen yhteistyö ... 10

4. YHTEISÖN NOPEIDEN HÄLYTYSJÄRJESTELMIEN VERKOSTOT ... 10

4.1. Olemassa olevat komission nopeat hälytysjärjestelmät ... 10

4.2. Komission hallinnoimien hätäjärjestelmien yhdistäminen ... 10

4.3. Euroopan unionin lainvalvontaviranomaisten verkosto ... 11

4.4. Euroopan unionin kriittisen infrastruktuurin varoitusjärjestelmä ... 12

TEKNISET LIITTEET ... 13

1. JOHDANTO

Kesäkuussa 2004 kokoontunut Eurooppa-neuvosto pyysi komissiota ja neuvostoa arvioimaan jäsenvaltioiden valmiuksia sekä ehkäistä kaikenlaisia terrori-iskuja että selviytyä niiden seurauksista ja tehostamaan pelastuspalvelualan nykyistä yhteistyötä. Tässä tiedonannossa esitetään yleiskatsaus komission tämänhetkisiin toimiin ja ehdotetaan lisätoimenpiteitä voimassa olevien välineiden vahvistamiseksi ja Eurooppa-neuvoston antamien tehtävien täyttämiseksi.

2. PELASTUSPALVELUJÄRJESTELMÄ

2.1. Yhteisön pelastuspalvelumekanismi

Keskinäinen avunanto ja yhteistoiminta on terrori-iskun sattuessa niin poliittinen kuin käytännön välttämättömyys. Terrori-iskujen jälkeen saatetaan tarvita monenlaisia pelastuspalveluryhmiä, joilla on perinteisten pelastuspalveluvalmiuksien lisäksi käytössään nykyaikaisempia teknisiä ja tieteellisiä resursseja. On hyvin todennäköistä, että terrori-iskun kohteeksi joutunut maa ei kykene yksin selviytymään seurauksista. Jotta *kaikkiin* mahdollisiin terroriuhkiin voidaan vastata ajoissa ja riittävin resurssein, tarvitaan solidaarisuuteen perustuvaa yhteistoimintaa.

Komissio on valmis osaltaan auttamaan jäsenvaltioita toteuttamaan käytännössä niiden antaman yhteisvastuuta koskevan sitoumuksen yhteisön pelastuspalvelumekanismin välityksellä. Lokakuussa 2001 perustetusta yhteisön mekanismista on nopeasti kehittynyt eurooppalainen pelastuspalveluyhteistyön keskeinen väline. Tällä hetkellä mekanismiin osallistuu jo yhteensä 30 maata (EU:n 25 jäsenvaltion lisäksi Bulgaria, Romania, Islanti, Liechtenstein ja Norja), ja moni muu maa on kiinnostunut siihen liittymisestä. Komissio on tehnyt tiiviisti yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa kehittääkseen toimenpiteitä ja välineitä, joilla voidaan tehostaa suurkatastrofin varalta tarvittavia valmiuksia ja edistää keskinäistä avunantoa. Ennen kaikkea pelastuspalvelumekanismi, johon mikä tahansa suurkatastrofin kohteeksi joutunut maa voi turvautua, on antanut ajantasaista tukea monenlaisissa hätätilanteissa. Käytännön työstä on saatu kokemuksia, jodien pohjalta toimintaa voidaan kehittää edelleen.

Kun jossakin on tapahtunut katastrofi, kyseisen maan viranomaiset voivat esittää avunpyynnön seuranta- ja tiedotuskeskukselle, joka välittää heti pyynnön kansallisten yhteyspisteiden verkostolle. Sen jälkeen yksittäiset maat päättävät, voivatko ne tarjota apua. Seuranta- ja tiedotuskeskus kerää maiden vastaukset, ja avunpyynnön esittänyt maa voi valita saamistaan tarjouksista ne, jotka parhaiten täydentävät sen omia resursseja. Lisäksi valvonta- ja seurantakeskus voi antaa teknistä tukea ja lähettää pienen asiantuntijaryhmän koordinoimaan avustustoimintaa tai pitämään yhteyttä kansallisiin viranomaisiin tai kansainvälisiin organisaatioihin.

Valvonta- ja seurantakeskus myös kerää validoituja tietoja koko hätätilanteen ajan ja toimittaa päivitetyt tiedot säännöllisesti kaikille osanottajamaille. Vuonna 2004 otetaan käyttöön yhteinen hätäviestintä- ja tietojärjestelmä (*common emergency communication and information system, CECIS*) tiedonkulun tehostamiseksi hätätilanteissa.

Valvonta- ja tiedotuskeskus on tähän mennessä koordinoinut eurooppalaista pelastuspalveluapua monenlaisten luonnonkatastrofien ja ihmisen aiheuttamien suuronnettomuuksien yhteydessä. Kahden viime vuoden aikana yli 10 maata on saanut yhteisön mekanismin välityksellä eurooppalaista pelastuspalveluapua. Valvonta- ja tiedotuskeskuksen välittämä apu vaihtelee perinteisestä pelastuspalvelutoiminnasta, kuten palontorjunnasta, lääketieteellisestä avusta ja etsintä- ja pelastustoimista, erityislaitteistoihin ja -asiantuntemukseen. Samanlaista apua voidaan pyydettäessä antaa terrori-iskun jälkeen. EU:n laajuisen yhteistyön erityinen arvo ilmenee silloin, kun on kyse niin suuresta katastrofista, että kyseisen maan omat valmiudet eivät enää riitä riippumatta siitä, onko kyse luonnonkatastrofista, teknisen vian aiheuttamasta onnettomuudesta vai terroriuhasta.

Eurooppa-neuvosto antoi julkilausuman yhteisvastuusta 25. maaliskuuta 2004. Samana päivänä komissio ilmoitti aikovansa vahvistaa edelleen yhteisön pelastuspalvelumekanismia. Euroopan unionin pelastuspalveluvalmiuksien tehostamisesta annetussa tiedonannossa määritetään seuraavat alueet, joita on tarkoitus kehittää:

- koordinointi ja viestintä;
- teknisen välineistön yhteentoimivuus, siviili- ja sotilasresurssien yhteentoimivuus mukaan luettuna;
- pelastusyksiköiden yhteiset tunnukset, joiden avulla voidaan tuoda näkyvämmin esille Euroopan solidaarisuutta;
- välineistön ja pelastusyksiköiden kuljetuksesta katastrofipaikalle aiheutuvien kustannusten rahoittaminen.

Komissio on sitoutunut parantamaan keskinäisen avun järjestelmää edellä kuvatulla tavalla. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kuitenkin jäsenvaltioiden ehdotonta tukea.

2.2. Valmiuksien parantaminen koulutuksen ja simulaatioharjoitusten avulla

Koulutus on keskeinen osa hätätilanteisiin valmistautumista. Euroopan tasolla on yhteisön pelastuspalvelumekanismin puitteissa tehty huomattavasti työtä kansallisille asiantuntijoille ja toimintaryhmien päälliköille tarkoitetun koulutusohjelman kehittämiseksi ja toteuttamiseksi. Ohjelma käsittää tällä hetkellä kolme osaa: kurssit, simulaatioharjoitukset ja asiantuntijavaihtojärjestelmä.

Kurssien kohderyhmä käsittää kansallisten toimintaryhmien päälliköt, yhteyshenkilöt sekä tekniset ja arvioinnista ja koordinoinnista vastaavat asiantuntijat, jotka voivat osallistua eurooppalaisiin avustustoimiin oman maansa ulkopuolella. Koulutusohjelma on laadittu huolellisesti, jotta se kattaisi kaikki mahdolliset tiedot ja taidot, joita avustusoperaatioihin osallistuminen edellyttää. Viikon kestävillä kursseilla osanottajia kannustetaan vuorovaikutukseen tietämyksen lisäämiseksi muiden maiden pelastuspalvelutoiminnasta.

Ensimmäiset kurssit on jo pidetty, ja ne onnistuivat hyvin. Koulutukseen osallistui yli 200 kansallista asiantuntijaa ja toimintaryhmien päällikköä. Komissio jatkaa ja tarvittaessa tehostaa toimintaansa koulutuksen alalla. Uudet kurssit alkoivat syyskuussa 2004.

Komissio aikoo myös järjestää erityiskoulutusta valituista aiheista. Kurssit käsittelevät todennäköisesti terrori-iskujen kannalta tärkeitä kysymyksiä, kuten uhrien ja

avustustyöntekijöiden psykologista ja psykososiaalista jälkihoitoa, saastuneessa ympäristössä toimimista jne. Simulaatioharjoituksista on hyötyä silloin, kun on tarkoitus kehittää ja ylläpitää tehokasta ja toimivaa pelastuspalvelujärjestelmää, joka kykenee vastaamaan yleiseen turvallisuutteen kohdistuviin uhkiin. Harjoitusten ansiosta katastrofipaikalle ensimmäisinä saapuvat avustustyöntekijät voivat käyttää taitojaan todenmukaisissa tilanteissa. Simulaatioharjoitusten oppimistilanteet ovat niin vaativia, että vastaavia ei pystytä järjestämään pelkillä kursseilla. Pelastuspalvelujärjestelmän vastuuhenkilöille simulaatioharjoitukset ovat ainutlaatuinen tilaisuus testata ja arvioida menettelyjä, havaita ongelmat ja hyödyntää aiempia kokemuksia.

Komissio on rahoittanut vuodesta 2002 lähtien kahdeksan Euroopan tasolla järjestettyä suurta simulaatioharjoitusta, joihin on osallistunut ryhmiä ja asiantuntijoita useasta jäsenvaltiosta. Harjoitukset on järjestetty yhteisön mekanismin puitteissa.

Harjoituksista kolme suunniteltiin nimenomaan terrorismiskenaarioiden pohjalta: Ranskassa lokakuussa 2002 järjestetty Euratox, Tanskassa lokakuussa 2002 järjestetty Common Cause ja Belgiassa tammikuussa 2003 järjestetty EU Response.

Asiantuntijavaihtojärjestelmä mahdollistaa kansallisten asiantuntijoiden lyhytaikaisen työskentelyn toisessa jäsenvaltiossa. Järjestelmän tavoitteena on jakaa kokemuksia ja asiantuntemusta ja varmistaa, että kaikki jäsenvaltiot voivat hyödyntää yhteistä tietopohjaa.

2.3. Valmiuksien määrittäminen ja arvioiminen

Terroristit paljastavat heikot kohtamme ja hyödyntävät niitä. Kun ehkäisevät toimet ja pelotteet pettävät ja iskuja tapahtuu, tilanne voidaan palauttaa nopeasti normaaliksi vain hyvin organisoidun ja tehokkaan reagointijärjestelmän avulla. Tämä edellyttää, että valmiuksia vastata terrori-iskuihin tehostetaan kaikilla tasoilla. Tätä varten Euroopan komissio on kehittänyt useita toimenpiteitä ja välineitä, joiden tarkoituksena on määrittää ja arvioida Euroopan tasolla käytettävissä olevat pelastuspalveluvalmiudet.

Valmiuksia voidaan parantaa esimerkiksi keräämällä tietoa. Kun Euroopan tasolla käytettävissä olevista voimavaroista ja valmiuksista on olemassa luotettavat ja tarkat tiedot, voidaan parantaa suunnittelua ja pitkällä aikavälillä varmistaa rajallisten resurssien tehokkaampi käyttö. Tiedotustarve on tuotu esille yhteisön mekanismin perustamisesta tehdyssä neuvoston päätöksessä, jossa pyydettiin jäsenvaltioita toimittamaan tiedot yhteisön mekanismia varten käytettävissä olevista pelastuspalveluryhmistä ja -asiantuntijoista. Jäsenvaltioilta saadut tiedot on syötetty komission ylläpitämään pelastuspalvelutietokantaan. Edellä mainitussa komission tiedonannossa Euroopan unionin pelastuspalveluvalmiuksien tehostamisesta mainittiin useita tiedoissa olevia aukkoja ja kehotettiin jäsenvaltioita toimittamaan tarkemmat tiedot suunnittelun ja valmistautumisen tehostamiseksi.

Vuonna 2003 Euroopan unionin sotilaskomitealle annettiin tehtäväksi luoda tietokanta sotilaallisista voimavaroista, jotka liittyvät siviiliväestön suojelemiseen terrori-iskujen, myös kemiallisin, biologisin, säteily- ja ydinasein tehtävien iskujen vaikutuksilta. Vuonna 2004 sotilastietokannan sisältö saatettiin yhteisön mekanismin käyttöön sen reaktiovalmiuksien tehostamiseksi.

Kesäkuussa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston valtuutuksen mukaisesti komissio on käynnistänyt uuden menettelyn, jonka tarkoituksena on arvioida suurten terrori-iskujen kohteeksi joutuneiden maiden auttamiseksi Euroopassa käytettävissä olevia

pelastuspalveluvalmiuksia. Tarkoituksena ei ole saada tarkkaa kuvaa osanottajamaiden kaikista kansallisista pelastuspalveluresursseista vaan keskittyä erityisesti niihin valmiuksiin, joista voi olla apua muille maille suuren terrori-iskun jälkeen.

Komissio on kehitellyt erilaisia skenaarioita, joiden avulla se pyrkii määrittämään avun tarpeen EU:ssa ja avustustoimiin käytettävissä olevat resurssit. Kansallisten asiantuntijoiden avulla komissio on luonut rajoitetun määrän skenaarioita, jotka koskevat reagointia terrori-iskuihin. Skenaarioiden perusteella komissio on laatinut luettelon Euroopassa mahdollisesti tapahtuvien suurten terrori-iskujen seurausten hoitamiseksi tarvittavista pelastuspalveluresursseista ja -valmiuksista. Komissio laati tarkan kyselylomakkeen, jossa kysytään sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivia tietoja, ja pyysi 17. elokuuta 2004, että kaikki 30 yhteisön mekanismiin osallistuvaa maata toimittaisivat tiedot pelastuspalveluavusta, jota ne pystyisivät toimittamaan mainittujen skenaarioiden toteutuessa. Euroopan unionin sotilasesikunta on ryhtynyt päivittämään sotilastietokantaa komission laatiman luettelon ja kyselylomakkeen perusteella.

Heti kun komissio on saanut kaikki pyytämänsä tiedot, se yhdistää ne ja ryhtyy laatimaan rajoitettuun jakeluun tarkoitettua luonnosta EU:n raportiksi, jossa arvioidaan Euroopan tasolla käytettävissä olevia valmiuksia avustaa suuren terrori-iskun kohteeksi joutuvia maita. Raportti esitetään joulukuussa kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle. Raportista voi tulla ainutlaatuinen toimintaväline, jonka avulla Euroopan unioni ja jäsenvaltiot voivat lujittaa Euroopan pelastuspalvelukehystä ja vahvistaa antamansa yhteisvastuuta koskevat sitoumukset.

Toistaiseksi vain muutama jäsenvaltio on toimittanut pyydetyt tiedot. Kaikkien jäsenvaltioiden osallistuminen on edellytyksenä sille, että Euroopan unioni pystyy muodostamaan tarkan kokonaiskuvan pelastuspalveluvalmiuksistaan ja toteuttamaan antamansa sitoumuksen yhteisvastuusta.

3. TERVEYDEN SUOJELU

3.1. Haaste

Onnettomuudet tai terrori-iskut, joihin liittyy räjähteitä tai kemiallisia tai biologisia aineita, voivat olla hyvin tuhoisia ja aiheuttaa suuret kustannukset, vaikka ne eivät tappaisi tai vammauttaisi ihmisiä tai vaikka niissä ei käytetäisi isorokkoviruksen tapaisia aineita, jotka ilman tehokkaita vastatoimia leviävät rajattomasti. Terveysalan toiminnan tarkoitus on kattaa kaikki mahdolliset toimenpiteet, kuten riskienarviointi, biologisten, kemiallisten tai radioaktiivisten aineiden havaitseminen pakkauksissa, ympäristössä, ihmisissä, eläimissä tai kasveissa ja kyseisten aineiden eliminoiminen, riskejä koskeva viestintä terveysviranomaisten, terveydenhuoltoalan ammattilaisten ja suuren yleisön kesken, riskien hallinta, vastatoimet, tiedotukset ja varoitukset matkailijoille, joukkotarkastukset, kontaktijäljitykset, rokotukset, hoidot, puhdistaminen, suuria potilasmääriä koskevat kiireellisyysluokitukset, eristys ja karanteeni, tilojen sulkeminen, liikkumiskiellot ja jätehuolto.

3.2. Terveysturva-alan yhteistyö

Jäsenvaltiot ja komissio tekevät yhteistyötä varmistaakseen terveysalan riittävän kapasiteetin ja tehostaakseen alan valmiuksia toimia kaikissa mahdollisissa tilanteissa niiden syystä

riippumatta. Ne sopivat marraskuussa 2001 terveysturvallisuusohjelmasta, josta komissio antoi 2. kesäkuuta 2003 tiedonannon KOM(2003) 320.

3.3. Uhkien tiedostaminen ja johtamisjärjestelyt: tiedonvaihto-, neuvottelu- ja yhteistyömekanismi

EU:n terveysturvaa koordinoidaan terveysturvakomitean välityksellä, jonka jäsenvaltioiden terveysministerit ja terveys- ja kuluttaja-asioista vastaava komission jäsen perustivat marraskuussa 2001. Komitea huolehtii terveyteen liittyviä uhkia koskevien tietojen vaihdosta, koordinoi valmius- ja toimintasuunnitelmia ja kriisinhallintastrategioita, tekee hälytykset ja tiedottaa nopeasti terveyttä uhkaavista, EU:ta koskettavista kriiseistä, antaa riskienhallintaan liittyviä neuvoja ja tukee koulutusta ja parhaiden käytänteiden ja kokemusten levittämistä.

Ympärivuorokautinen turvattu, nopea hälytysjärjestelmä RAS-BICHAT toimii komission ja terveysturvakomitean jäsenten välisenä yhdyssiteenä, jota tukevat jäsenvaltioiden virastoissa olevat yhteyspisteet. Järjestelmä täydentää varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmää (*early warning and response system, EWRS*), joka perustettiin 22. joulukuuta 1999 tehdyllä komission päätöksellä 2000/57/EY huolehtimaan tartuntatautiepidemioista ilmoittamisesta ja torjuntatoimenpiteistä päättämisestä ja toimenpiteiden koordinoinnista Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 2119/98/EY mukaisesti. Kumpikin järjestelmä on yhdistetty asianmukaisin toimintamenettelyin kaikkiin terveyteen liittyviin EU:n hälytysjärjestelmiin sekä järjestelmiin, joilla tutkitaan ja analysoidaan uutistoimistoilta, muilta viestimiltä ja Internetistä saatavia tietoja ennakkovaroituksen antamiseksi haitallisista tapahtumista.

Terveysturvayhteistyöhön liittyviä hälytysjärjestelmiä ja toimenpiteiden koordinointia sovelletaan yhtä hyvin pieniin tapahtumiin ja uhkiin, kuten terveydelle haitallisia elintarvikelähetyksiä koskeviin ilmoituksiin ja epäilyttäviin kirjelähetyksiin, kuin suuria ihmisjoukkoja koskeviin onnettomuuksiin ja liikkumiskieltoihin, jotka voivat vaatia huomattavia lainvalvonta-, turvallisuus- ja mahdollisesti jopa sotilaallisia resursseja.

3.4. Valvonta ja havaitseminen: kartoittamis-, havainto- ja tunnistusvalmiudet

Biologiset aineet on asetettu etusijalle muun muassa siksi, että ne ovat tarttuvia, aiheuttavat tauteja ja säilyvät ympäristössä, niitä on helppo käsitellä ja levittää ja niiden leviämistä ja vaikutuksia vastaan on olemassa puolustautumiskeinoja.

Viidessä EU:n jäsenvaltiossa on seitsemän turvatason 4 laboratoriota, joissa voidaan käsitellä ja vahvistaa suuririskisiä tekijöitä, kuten verenvuotokuume- tai isorokkoviruksia, sisältäviä näytteitä. Laboratorioista on muodostettu verkko, joka tarjoaa laadukkaita diagnostisia palveluja kaikille jäsenvaltioille, huolehtii ympärivuorokautisesta päivystyksestä, viestii nopeasti kansallisten viranomaisten ja komission kanssa sekä järjestää testausta, harjoituksia ja koulutusta.

Bioturvallisuuden puolustamisen tehostamiseksi komissio määräsi seuraavat bakteerit ja virukset pakolliseen seurantaan kesäkuusta 2003 lähtien: *Bacillus anthracis* (pernarutto), *Franciscella tularensis* (tularemia), *Coxiella burnetii* (Q-kuume) ja *Variola major* (isorokko). Ne lisättiin EU:n tartuntatautien luetteloon, ja niille laadittiin tapausmäärittelyt komission 17. heinäkuuta 2003 tekemässä päätöksessä 2003/534/EY. Jotta voitaisiin koota yhteen terveysturvallisuutta koskevat toimenpiteet ja asettaa ne etusijalle, jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten käyttöön on kehitetty matriisi ja algoritmi päätöksentekoa varten.

3.5. Toiminta ja elpyminen: lääkevarastot, terveydenhuoltopalvelujen tietokanta ja järjestelmät lääkkeiden ja lääkintätarvikkeiden jakamiseksi ja asiantuntijoiden ja infrastruktuurin toimittamiseksi

Euroopan unionissa ei ole hyväksyttyjä rokotteita isorokon ja ruton kaltaisia taudinaiheuttajia vastaan. Hyväksyttyjä pernaruttorokotteita ei ole kovin laajasti saatavilla. Parhaillaan käynnissä olevan EU:n lääkelainsäädännön tarkistuksen yhteydessä on tartuttu tilaisuuteen tehdä säädöksiin muutoksia, joiden nojalla markkinoilla kiellettyjen lääkkeiden jakelu ja määrääminen voidaan sallia edellyttäen, että asiassa sovelletaan asianmukaisia vastuusääntöjä.

Tutkittaessa lääkealan kykyä tuottaa antibiootteja on havaittu, että tarjonta riittää hyvin todennäköisesti kattamaan kysynnän kaikissa kuviteltavissa olevissa tilanteissa. Biologisiin aineisiin tehoavien rokotteiden, antibioottien, antigeenien ja viruslääkkeiden varastoista jäsenvaltioissa on kerätty tietoa, jota on myös jossakin määrin vaihdettu jäsenvaltioiden kesken. Yhdessä on sovittu, millaisia tietoja on kerättävä lääkintäresursseista, joita lääketieteellisissä katastrofitilanteissa annettava keskinäinen apu edellyttää. Useimmilla jäsenvaltioilla on jo isorokkorokotevarastot, tai ne ovat hankkimassa sellaisia. Sen sijaan vakavien rokotusreaktioiden hoitoon tarvittavia immunoglobuliineja ei ole riittävästi tarjolla. Komissio on tehnyt olemassa olevien isorokkorokotteiden laimentamista koskevan tutkimuksen, josta kävi ilmi, että immunoglobuliinien riittämättömyys olisi hätätilanteessa ongelma. Tällä hetkellä keskitytään erityisesti turvallisempien rokotteiden kehittämiseen ja rokotusstrategioiden laatimiseen esimerkiksi influenssapandemioiden varalle. Euroopan lääkearviointivirasto on laatinut komission pyynnöstä ohjeet lääkkeiden käytöstä mahdollisia taudinaiheuttajia vastaan ja Vaccinia-virukseen perustuvien isorokkorokotteiden kehittämisestä.

Neuvottelujen ja vertaisarvioinnin perusteella on laadittu kliiniset ohjeet *pernaruton, isorokon, botulismin, ruton, tularemian, verenvuotokuumetta aiheuttavien virusten, bruselloosin, Q-kuumeen, aivokalvontulehdusta aiheuttavien virusten, räkätaudin ja melioidoosin* tunnistamista ja hoitamista varten, sillä kyseisiä taudinaiheuttajia voidaan levittää tahallisesti.

Terroristien mahdollisesti käyttämistä kemiallisista aineista on laadittu luetteloita, jotta voitaisiin määritellä aineryhmät, jotka edellyttävät samanlaisia kansanterveydellisiä ja lääketieteellisiä toimia. Kliinisiä ja toksikologisia näkökohtia on arvioitu, ja komission tekemästä myrkytyskeskusselvityksestä saatujen tietojen perusteella on koottu luettelo kliinisestä ja laboratorio-osaamisesta EU:ssa. Tarkoitus on perustaa kemiallisten aineiden neuvontakeskusten verkosto, jonka tehtävä on raportoida EU:n kannalta keskeisistä tapauksista ja antaa neuvoja vastatoimista. Euroopan lääkearviointivirasto on antanut kemiallisten aineiden vasta-aineiden ja muiden lääkkeiden käyttöä koskevat ohjeet, jotka on julkaistu.

Terroritoimintaan käytettävistä aineista ja niihin liittyvistä taudeista ja tautien kliinisestä ja epidemiologisesta hallinnasta ja tarvittavista laboratorioanalyyseistä on rajallisesti tietoa. Siksi on löydettävä alan asiantuntijat EU:ssa ja laadittava heistä luettelo, joka jaetaan jäsenvaltioiden viranomaisille. Terveysturvakomitea nimeää asiantuntijat pätevyyttä, kokemusta ja toimintavalmiutta koskevien kriteerien perusteella.

3.6. Ehkäiseminen ja suojelu: aineiden liikkumisen kieltäminen ja bioturvallisuus

Kemiallisten, biologisten, radioaktiivisten ja ydinaineiden ja -materiaalien kirjanpitoa koskeva EU:n lainsäädäntökehys on tiukka. Biologisia ja kemiallisia aineita työterveyden- ja turvallisuuden kannalta käsittelevien direktiivien nojalla on vuodesta 1990 lähtien asetettu erilaisia ehtoja kyseisten aineiden hallussapidolle, varastoinnille, käsittelylle ja käytölle kaikilla työpaikoilla, myös esimerkiksi laboratorioissa, tutkimuslaitoksissa, korkeakouluissa, sairaaloissa jne. Lisäksi direktiiveissä säädetään edellä mainittuihin tehtäviin osallistuvien henkilöiden pätevyysvaatimuksista ja rekisteröinnistä. Radioaktiivisten aineiden rekisteröinnille ja käsittelylle on asetettu ankarat vaatimukset useissa direktiiveissä, jotka koskevat kansalaisten ja työntekijöiden suojelua ionisoivalta säteilyltä. Lisäksi elintarviketurvallisuuteen ja eläinten ja kasvien turvallisuuteen sovelletaan ankaria vaatimuksia ja varotoimenpiteitä. Kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian vientiä varten on luotu pakollinen valvontajärjestelmä ja laadittu luettelo radioaktiivisista, biologisista, kemiallisista ja ydinaineista, joihin sovelletaan kansainvälisiin asesulku- ja vientivalvontajärjestelmiin liittyviä ankaria määräyksiä.

3.7. Valmiuksien ja reaktiokyvyn parantaminen

Hätätilanteisiin valmistautuminen ja suunnittelu ovat etusijalla Euroopan unionissa. Tärkein tavoite on varmistaa jäsenvaltioiden vastatoimenpiteiden yhteentoimivuus. Sitä varten on koottu yhteen terveyskriisejä varten luodut kansalliset hätäsuunnitelmat. Vuonna 2005 on tarkoitus järjestää EU:n laajuiset isorokko- ja influenssapandemiaharjoitukset, joiden tavoitteena on arvioida viestintää ja kansallisten suunnitelmien yhteensopivuutta. Komissio julkaisi maaliskuussa 2004 valmisteluasiakirjan influenssapandemiaan valmistautumisen ja reagoinnin yhteisön tason suunnittelusta. Komissio valmistelee parhaillaan EU:n yleistä hätäsuunnitelmaa terveyskriisien varalta.

Jäsenvaltiot ja komissio kehittävät parhaillaan malleja, joiden avulla voitaisiin ennustaa tautien etenemistä ja taudinaiheuttajien leviämistä eri skenaarioissa ja saataisiin määrällistä ja laadullista tietoa ihmisten liikkeistä ja sosiaalisista käyttäytymismalleista sekä erilaisista maantieteellisistä ja säähän, liikenteeseen ja sähkö-, vesi- ja kaasuhuoltoon liittyvistä seikoista. Lisäksi tarvitaan tietoja tiettyjen terveydensuojelutoimien, kuten eristämisen ja joukkorokotusten, vaikutuksista. Toimintaan myönnetään yhteisön osarahoitusta vuosien 2003–2008 kansanterveysohjelmasta.

Asiasta järjestetään kahdenlaista koulutusta. Ensinnäkin komissio ja jäsenvaltiot rahoittavat tartuntatautien kenttäepidemiologista koulutusta (*Programme for Intervention Epidemiology Training, EPIET*), joka mahdollistaa asiantuntemuksen joustavan käytön EU:n sisällä ja sen ulkopuolella. Toiseksi on yhteistyössä Europolin kanssa kehitetty oikeuslääketieteellistä epidemiologiaa koskeva kurssi ja tuotettu asiaan liittyvää aineistoa. Tarkoituksena on, että Europol osallistuu jäsenvaltioiden lainvalvonta- ja kenttäepidemiologisten yksikköjen kouluttajien kouluttamiseen.

Tautien ehkäisyn ja valvonnan eurooppalainen keskus, jonka perustamisen Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät komission ehdotuksesta 21. huhtikuuta 2004, on keskeisessä asemassa jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten neuvonantajana sekä terveysturvallisuuteen liittyvien valvonta- ja muiden toimien täytäntöönpanijana.

3.8. Kansainvälinen yhteistyö

G7-maiden ja Meksikon terveysministerit sopivat 7. marraskuuta 2001 Ottawassa terveys- ja kuluttaja-asioista vastaavan komission jäsenen David Byrnen kanssa maailmanlaajuisesta terveysturvallisuutta koskevasta yhteistoiminta-aloitteesta, jonka tavoitteet vastaavat EU:n yhteistyön tavoitteita. Osapuolet ovat kehittäneet riskeistä tiedottamista varten asteikon ja algoritmeja, joiden perusteella reagoidaan erilaisiin skenaarioihin. Ne ovat järjestäneet koulutusta, joka koskee isorokkoa ja potilaiden eristämistä. Laboratorioiden yhteistyöverkoston puitteissa on järjestetty laboratorioiden yhteisiä kokeita. Lisäksi on luotu verkosto, jonka vastuulla on riskeistä tiedottaminen ja koordinointi. Osapuolet tekevät jatkuvasti yhteistyötä kenttätutkimustekniikoiden, kemiallisten aineiden ja influenssasuunnitelmien alalla, ja syyskuussa 2003 ne järjestivät harjoituksen (Global Mercury), jossa arvioitiin isorokkosuunnitelman toimivuutta. Komissio johtaa bioturvallisuustutkimuksen yhteistyöjärjestelmää. Asiasta vastaavat jäsenvaltioiden ministerit ja kyseinen komission jäsen arvioivat säännöllisesti toiminnan edistymistä.

Komissio tekee yhteistyötä Maailman terveysjärjestön (WHO) kanssa bioterrorismiin liittyvissä asioissa. Yhteistyötä tehdään paitsi Ottawan aloitteen puitteissa myös WHO:n aloitteiden pohjalta, joiden tavoitteena on tehostaa tartuntatautipandemioita käsittelevän WHO:n verkoston (Global Outbreak and Response Network) toimintaa.

4. YHTEISÖN NOPEIDEN HÄLYTYSJÄRJESTELMIEN VERKOSTOT

4.1. Olemassa olevat komission nopeat hälytysjärjestelmät

Komissio on kehittänyt valmiuksia toimia erilaisissa hätätilanteissa. Tätä varten on perustettu useita nopean toiminnan järjestelmiä: seuranta- ja tiedotuskeskus (*monitoring and information centre, MIC*), jonka tehtävänä on tukea osanottajamaiden keskinäistä avunantoa, säteilyhätätilanteiden viestintään tarkoitettu ECURIE-järjestelmä, biologisia ja kemiallisia hyökkäyksiä ja uhkia koskeva BICHAT-järjestelmä, nopea tietojenvaihtojärjestelmä RAPEX (kuluttajien terveys ja turvallisuus, muut kuin elintarvikkeisiin liittyvät asiat), elintarvikkeita ja rehuja koskeva nopea hälytysjärjestelmä RASFF, tartuntatauteja koskeva EWRS-järjestelmä, kasveja uhkaavien vaarojen torjuntaverkko EUROPHYT, eläinlääkinnälliseltä kannalta merkittävien tuontierien terveystarkastuksia koskeva SHIFT ja eläintautien ilmoittamisjärjestelmä ADNS.

Yksittäiset järjestelmät koostuvat yleensä tietojenvaihtoverkosta, joka vastaanottaa tietoja ympärivuorokautisesti, antaa hälytykset ja välittää tietoja jäsenvaltioilta ja jäsenvaltioille ja muilta järjestelmään osallistuvilta mailta tai maille tai IAEA:n hätäkeskukseen. Vaikka järjestelmien laajuus, menettelyt ja tavoitteet vaihtelevat, niiden kaikkien tarkoituksena on toimia nopeasti ja tehokkaasti hätätilanteissa. Olemassa olevat verkostot ja hälytysjärjestelmät ovat toimineet erinomaisesti ja osoittautuneet arvokkaiksi hälytysten ja tietovirtojen nopeassa ja tehokkaassa käsittelyssä. Ennen kaikkea ne ovat lisänneet asioista vastaavien viranomaisten keskinäistä luottamusta.

4.2. Komission hallinnoimien hätäjärjestelmien yhdistäminen

Komissio voi saada tiedon lähestyvästä tai kehittymässä olevasta uhkatilanteesta tai iskusta/katastrofista minkä tahansa edellä mainitun nopean hälytysjärjestelmän välityksellä.

Koska ilmoituksia vastaanotetaan useassa eri pisteessä, komission täytyy huolehtia siitä, että keskeiset tiedot toimitetaan välittömästi kaikille asiasta vastaaville komission yksiköille ja kansallisille viranomaisille. Jotkut hätätilanteet voivat olla niin vakavia ja voivat johtaa niin pahaan kriisiin, että ne edellyttävät käytännössä lähes kaikkien EU:n politiikkojen koordinointia. Kaikkien keskeisten nopeiden hälytysjärjestelmien (myös lainvalvontaviranomaisten verkoston ja kriittisten infrastruktuurien verkoston) yhteistyö ja koordinaatio ovat välttämättömät suuren terrori-iskun tai muun katastrofin sattuessa.

Tehostaakseen osuuttaan terrorismin torjunnassa komissio perustaa suojatun nopean yleishälytysjärjestelmän (ARGUS), joka yhdistää kaikki Euroopan tasolla toimivat erityisjärjestelmät. Osana järjestelmää otetaan käyttöön uusi keskitetty yhteydenottopiste. Uusi järjestelmä ei vaikuta yksittäisten järjestelmien erityispiirteisiin, toiminta-alueeseen tai asiantuntemukseen, vaan erityisjärjestelmät jatkavat edelleen nykyistä toimintaansa. Koska katastrofin, kuten räjähdyksen, alussa ei useinkaan ole vielä selvillä, onko kyse onnettomuudesta vai terrorismista, järjestelmän soveltamisalaa ei rajoiteta pelkästään terrori-iskuihin vaan se käsittää kaikki hätäkeskukset ja nopean toiminnan mekanismit, joiden tavoitteena on turvallisuuden varmistaminen.

ARGUS-järjestelmän lisäksi komissioon olisi perustettava keskitetty hätäkeskus, johon kaikkien asioista vastaavien komission yksiköiden edustajat kokoontuisivat hätätilanteessa. Hätäkeskuksen tarkoitus olisi koordinoida toimintaa, arvioida käyttökelpoisimpia toimintavaihtoehtoja ja päättää, millaisiin toimiin ryhdytään. EU:n yhteinen kattava kriisijärjestelmä edellyttää, että kaikkia eritasoisia riskejä varten on olemassa yhtenäinen riskienarviointimenettely (arvioinnit, turvatasot, toimenpiteet jne.). Sitä varten on kehitettävä turvariskien arviointijärjestelmä, jonka perusteella voidaan käynnistää yleiset lisätoimenpiteet ja tarvittaessa ottaa käyttöön erityistoimet. Jos jäsenvaltiot eivät halua turvautua tiettyyn toimenpiteeseen, ne voivat soveltaa uhkaan vaihtoehtoisia toimia.

4.3. Euroopan unionin lainvalvontaviranomaisten verkosto

EU:n tasolla hallinnoiduista nopeista hälytysjärjestelmistä puuttuu tällä hetkellä ainoastaan järjestelmä, joka koskee yleistä järjestystä ja turvallisuutta uhkaaviin kriiseihin valmistautumista tai vastaamista lainvalvonnan keinoin. Terrori-iskuihin reagoiminen edellyttää nykyisten järjestelmien lisäksi lainvalvontaviranomaisten osallistumista. Tarkoitus on perustaa Euroopan lainvalvontaviranomaisten verkosto (*European law enforcement network, LEN*), jonka hallinnointi olisi annettava Europolin tehtäväksi. Verkoston on tarkoitus aloittaa toimintansa vuoteen 2005 mennessä. Kyseinen ympärivuorokautinen monitasoinen tiedonsiirtoverkko palvelisi erityisesti EU:n lainvalvontaviranomaisten yhteisöä olemassa olevien Europol-verkoston suojattujen viestintäkanavien välityksellä. Kun jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaiset antavat verkoston kautta hälytyksen Europolille tai päinvastoin, asiasta on tehtävä ilmoitus myös ARGUS-järjestelmään. Europolin on tarkoitus perustaa viestintäkeskuksena käytettävän operaatiokeskuksen, jossa päivystää jatkuvasti yksi Europolin virkamies. Päivystävä virkamies olisi yhteydessä Europolin kansallisten yksikköjen yhteyshenkilöihin. Lainvalvontaviranomaisten verkostoa varten on laadittava toimintaohjeet, joita noudatetaan verkostossa annettavien hälytysten käsittelyssä, ilmoittamiskriteerien määrittämisessä ja tapahtumien luokittelussa. Jäsenvaltioiden olisi nimettävä kansalliset yhteyspisteet, joiden tehtävänä on antaa/vastaanottaa hälytyksiä ja ryhtyä tarvittaessa jatkotoimiin.

4.4. Euroopan unionin kriittisen infrastruktuurin varoitusjärjestelmä

Kuten tiedonannossa kriittisen infrastruktuurin suojelusta terrorismin torjunnassa mainitaan, komissio laatii vuoden 2005 loppuun mennessä Euroopan kriittisen infrastruktuurin suojeluohjelman. Komissio katsoo, että on perustettava kriittisen infrastruktuurin varoitusjärjestelmä (*Critical Infrastructure Warning Information Network, CIWIN*). ARGUSin on tarkoitus toimia yhteistyössä CIWIN-järjestelmän kanssa samalla tavalla kuin muidenkin nopeiden varoitusjärjestelmien kanssa.

TECHNICAL ANNEXES

ANNEX 1

1. MULTI-SECTOR RESPONSE FOR HEALTH PROTECTION

Chemical, biological, radiological and nuclear terrorism has direct consequences not only for people, but also for the environment, the food chain and for property. Preventing terrorist acts and mitigating their consequences requires a mobilisation of actors and resources in many sectors other than health. Of major importance to health security are the measures and actions in food, animal, plant and water safety.

1.1. Food safety

The EU has a broad body of legislation which covers primary production of agricultural products and industrial production of processed food. This legislative body provides different means to respond to situations in specific sectors. The measures that would be taken in response to a terrorist act in the food sector are not fundamentally different from those adopted by the EU in response to accidents in the recent past. The aspect of the fight against bio terrorism that needs developing is the organisation of upstream information, investigation and information-gathering within the territory of the EU and third countries as well as an improved cooperation between authorities and those working in the food chain and their education.

1.2. Animal safety

Many EU regulations exist in the area of animal safety. In response to animal health emergencies, the Commission will adopt urgent safeguard measures to supplement existing regulations. The Commission manages a bank of about 40 million doses of various antigens of the foot-and-mouth disease virus for the rapid formulation of vaccines. There is on-going reinforcement of banks of vaccines against foot-and-mouth, classical swine fever, avian influenza and bluetongue. Imports are subject to strict controls at the EU borders.

1.3. Plant safety

Structures specifically intended to prevent the abuse of plant protection products, which sample, analyse and inspect randomly and at regular intervals, are already in place in the EU. Phytosanitary laboratories exist in all Member States. Strict notification requirements are enforced and inspections are carried out in third countries for plants intended for planting and for specified plant products. A system is also in place for temporary safeguard measures in the case of an imminent danger of introduction or spread of harmful organisms.

1.4. Water safety

As regards water safety, EU laws on the quality of drinking water and on the quality of surface waters used for drinking water abstraction are been reviewed to check whether they sufficiently cover the requirements for constant monitoring of drinking water and other appropriate monitoring and early warning systems. Multi-barrier systems, the use of appropriate markers at key points and the introduction of and adherence to the HACCP system by suppliers are being promoted in the context of the programme on health security to enhance safety and confidence in early detection of infective agents and toxicants.

ANNEX 2

1. ACTIONS IN OTHER FIELDS

1.1. Enhancing the protection of the external border with regard to the movement of goods

As the EU is a Customs Union, the protection of the Internal Market relies exclusively on the mechanisms in place at the external border and their efficient application.

The fight against terrorism or any other external threat relies on the capacity of the national customs authorities to block entry at the border of all goods that could present a danger to the EU while not hampering legitimate trade. With this in mind the Commission presented a Communication to the Council on the role of customs in the integrated management of the external border (COM(2003) 452).

Questions such as a common approach to risks or guaranteeing an appropriate level of human resources and equipment are examined in this Communication and further action in this area both by the Commission and the Member States is under consideration.

At the same time, agreement between the Community and the United States in the framework of their "Container Security Initiative" has been achieved. Bilateral negotiations on its implementation are continuing.

1.2. Export control lists

The EU has a compulsory regime for the control of exports of dual-use items and technology which contains lists of radiological, nuclear, biological and chemical agents etc. for which strict provisions linked to international non-proliferation regimes and export control arrangements apply. In the area of exports of dual use technologies (civil technologies which can be used for military purposes in particular for production or delivery of Weapons of Mass Destruction), "the responsibilities of exporters of dual use items as defined in Regulation 1334/2000 (legal and natural persons) in ensuring that exports of dual use technologies does not contribute to the development of Weapons of Mass Destruction by terrorists are extremely important. It is increasingly recognised that regular dialogue between exporters and national authorities and regular information and awareness raising by national authorities vis-à-vis their dual use suppliers are a prerequisite for the efficient implementation of Regulation 1334/2000.

At EU level, a working group established by the article 18 of the Regulation 1334/2000 has met regularly and facilitated interaction between EU Member States' authorities responsible for issuing export licenses of dual use items and exporters. However, the Commission is conscious that this dialogue can be improved and has started to consider options for such improvement which have been shared with UNICE at the highest levels as a follow up to the Thessaloniki Action plan against the proliferation of WMD (which includes a number of actions aiming at strengthening the community export control regime and at making the EU a leading player in the international export control regimes).

Concerns over the adverse impact of controls on public health activities, such as barriers for and delays in the transport of agents, samples, reagents and specimens for tests and comparisons, persist among national public health agencies and laboratories. Commission services have raised the attention of the EU Member States in 2002 on the risks that delays arising from the implementation of national- (EC) export control legislations in a number of important suppliers of relevant dual-use biological technologies (EU and non EU such as USA, Japan, Australia, Canada) might create in case of a public health crisis whose solution would imply quick international cooperation and move of sensitive dual use items across international borders.

The Commission has made a number of proposals for follow up regarding the strengthening of the community export control regime in the enlarged EU. In particular the Commission has drawn the attention of the EU Member States and of key third countries to the risks that non membership of new EU Member States in export control regimes such as Missile Technology Control Regime and Wassenaar Arrangement present in terms of weakening of the international export control regimes and for the very functioning of the Community export control regime due to the single market for dual-use items. The Commission has coordinated the Task Force in charge of the Peer Reveiws of Member States' application of Regulation 1334/2000 in conformity with the Thessaloniki Action Plan. Drawing on the peer review visits which are now finished, the Task Force will present a report to the WP Dual Use with suggestions for follow-up which should be of interest not only to the export control licensing officers of the EU but also to all the EU actors involved in the fight against terrorists getting access to dual use technologies in the EU.

Resolution 1540 of the UN Security Council which calls for all States to adopt measures to ensure that terrorists do not access relevant dual use technologies contains important provisions regarding controls of exports of dual use items. The Commission is contributing to the work carried out in the UN Committee 1540 established to monitor the implementation of this Resolution. The Commission has prepared its contribution on the aspects of the implementation of the Resolution which is of EC competence and it has been agreed that all Member States will mention it in their national report to the UN committee in charge of Resolution 1540.

1.3. The EU Solidarity Fund

Bearing in mind the significant costs involved after a major terrorist attack or natural disaster there exist a need to alleviate the financial consequences for those affected by it. The Commission is currently reviewing the possibility of a common approach to emergency situations through a revised EU solidarity fund (in addition to national compensation schemes) with the objective to provide financial aid to cope with emergency situations in the aftermath of an unforeseen crisis (COM(2004) 487). Such an instrument would provide funding to give support to victims of terrorism as well as to alleviate the effects of other natural and/or man-made disasters or public health crises.

Support to the victims and their families as well as contributions to rehabilitations efforts must be an integral part of the response to terrorist attacks in a society bound by solidarity. The Commission is currently working on different aspects of this response and implementing a pilot project agreed upon by the Parliament to support the financing of projects intended to help the victims to recover and to raise awareness of the public against terrorist threat.

1.4. Research and technology development

Following the different requests from the Parliament and the Council, the Commission has started a Preparatory Action entitled "Enhancement of the European industrial potential in the field of Security research 2004-2006", with a view to contributing to the improvement of the European citizens' security and to reinforce European technological and industrial potential in this area. This Preparatory Action covers the period 2004-2006 and addresses five main areas, including the protection against terrorism.

A Group of Personalities (GoP) was established in 2003 and tasked to propose key orientations, principles and priorities for a future European Security Research Programme (ESRP). The GoP report describes the essential elements of a **"**European Security Research Programme" (ESRP) and its contribution to address the new security challenges of a changing world. Its main recommendations include:

- The establishment of an ESRP, from 2007 onwards, with funding of at least 1 billion Euros per year, additional to currently existing resources,

- The creation of a **"**European Security Research Advisory Board" to define strategic lines of action, user involvement, implementation mechanisms and a strategic agenda for the ESRP,

As a follow-up, the Commission adopted on 7 September 2004 a Communication entitled "Security Research: The Next Steps" (COM(2004) 353) to initiate a debate with the Council and the Parliament. It subscribes to the main thrust of the report and indicates steps to be taken to progress the activity:

- Consultation and cooperation with stakeholders, especially via the "European Security Research Advisory Board" to be established in 2004.

- Development of an ESRP, to become, from 2007, a specific programme within the 7th Framework Programme of Community Research.

- Ensuring an effective institutional setting, taking into account Common Foreign and Security Policy and European Security and Defence Policy and other relevant Community policies (e.g. fight against terrorism including bio-terrorism, cross border control, transport, environment,…), and developing cooperation and synergies with the European Defence Agency.

- Establishing a governance structure responding to the needs of security research work in terms of contract, participation and funding.

In fields directly related to biological and chemical terrorism, the 6th Framework Programme's Scientific Support to Policies activities covers "Civil protection (including biosecurity and protection against risks arising from terrorist attack) and crisis management". Research is currently ongoing on biological agents, risk assessment, crop bioterrorism and modelling the propagation of bioterrorist agents. The Commission can also call upon the advice of the EU Research Group on Countering the Effects of Biological and Chemical Terrorism, encompassing experts from the Member States was established as a follow up to the Research Council of 31 October 2001.

The Commission has developed real time systems for emergency management (e.g. to help emergency response in transport accidents involving dangerous substances). Similar systems could be developed as early warning to address deliberate attacks in the areas of civil protection and health security. The Commission will further work on the establishment of a European level threat assessment methodology.

Improved surveillance on disease monitoring could be supported by the Commission's Joint Research Centre through the development of real-time monitoring networks, integrating normalised instrumentation (e.g. on capture systems for biological vectors) and sensors, remote sensing data, and meteorological data, which then feed into models that can provide alerts in the case of an outbreak, predict the spreading of diseases and be used to take preventive actions. In addition to disease monitoring, other vulnerabilities in the food chain can be reduced by improved traceability systems (e.g. in the cold chain, in feedstock and in food products), where the Commission can use its expertise developed in animal and meat traceability.

In addition, the Commission's services has substantial experience in the analysis of lessons learned concerning the management of past industrial and natural disasters, it can expand on this experience to collate and analyse data concerned with deliberate attacks on installations. The information could be conveyed to national civil protection agencies thereby contributing to the development of appropriate prevention, preparedness and response measures to address deliberate terrorist threats.

Further improvement and validation of Commission and external dispersion models of radioactive substances for the consequence modelling of various types of scenarios including 'dirty bomb explosions' will be supported by the Commission's Joint Research Centre. Other improvements include extending the geographic coverage of existing dispersion models to the entire EU territory, and integration of existing dispersions models within Commission interactive impact analysis map-based tools to provide the dispersion models with additional functionality in order to improve their scenario and impact analysis functionalities (such as estimating affected population and critical infra-structures within the vicinity of the incident). Development of statistical techniques will improve the Commission's early warning rapid alert system on outbreaks of communicable diseases by further studying bio-terror related incidents and outbreaks at large.

1.5. The Commission's internal rules of procedure for crises

On 5 March 2003 the Commission adopted a Decision[1] amending its internal Rules of Procedure for crises which directly affect the safety, operation and integrity pf the Commission in terms of persons, buildings and information. In this regard on 26 March the Commission adopted a second Decision[2] on security in crisis situations which institute operational procedures for a new crisis management structure.

---

1 Minutes of the 1603rd meeting of the Commission of 5 March 2003, point No 9: doc. No C(2003) 744/2.

2 Written procedure No E/479/2003: document No C(2003)972 of 21 March 2003.